

Tanácskozás a szegedi finommechanikásoknál

Alkatrészhiánnyal küzd a vállalat — A dolgozók rendszeres szakmai továbbképzést kérnek

A Dél-Magyarország szerkesztőségének ipari rovata nemrégiben meglátogatta a Szegedi Finommechanikai Vállalat finommechanikai részlegét. A műhelyben éppen reggeliztek a dolgozók, s ezt a rövid munkaszünetet kihasználva a rovat tagjai elbeszélgettek a dolgozókkal. A röpgyűléshez hasonló beszélgetés igen élénk, eleven volt, a vállalat életének legfontosabb problémáit kerültek szóba.

Lesznek

új villanylámpák

— Nincs elég lámpa — mondták először. — Mi irodagépekkel, finom műszerekkel dolgozunk. Ez a munka nagyon igénybeveszi a szemünket. Minden dolgozó munkahelyén erősfényű asztali lámpának kellene lenni, amivel a javítás alatt lévő gépet jól megvilágíthatná. Ilyen lámpa azonban szinte csak egy-kettő van a műhelyben. Mi ennek a következménye? Az utóbbi időben három dolgozó látása romlott; ma mindhárman szemüveget viselnek.

Beszélgetés közben érkezett a műhelybe Kovács János elvtárs, a részleg vezetője. A panaszt hallva azonnal bejelentette, hogy a lámpákat végre megkapta a vállalat, van rájuk pénz, és rövidesen minden munkaadón felszerelik őket.

Otthonról hozott, házilag gyártott alkatrészek

— A legnagyobb baj azonban az — mondták többen, miután a lámpák ügye ilyen módon rendeződött, illetőleg tisztázódott —, hogy nincs elegendő alkatrészünk. Alkatrészek nélkül igen keveset lehet irodagépeket javítani.

A részleg dolgozói igyekeznek segíteni magukon, ezért tudnak egyáltalán dolgozni az alkatrészhiány ellenére. Szavaikból kiderül, hogy a hazai és a külföldi alkatrészeket a budapesti Irodagép és Finommechanikai Vállalat osztja szét a vidékiek között, s igen mostoha bánik velük: a szegediek például alig-alig kapnak tőlük alkatrészt. Pedig mintegy ötezer irodagépet kell rendszeresen karbantartaniok és javítaniok, s hogy az égető alkatrészhiányon valahogyan segítsenek, azok, akik tudtak, eddig otthonról hoztak alkatrészeket — „maszek» korukból maradt nekik — vagy a műhelyben kézi munkával állítottak elő alkatrészeket. Csakhogy az otthoni »készlet» az idők fo-

lyamán elfogyott, másrészt a kézi munka jóval több időt kíván, jóval drágább is, mint a gyári, és a minősége sem mindig a legjobb.

Vagyis ezek az utak nem járhatók. Mégis egy-két ilyen megoldásuk egészen jól sikerült, és feltétlenül dicséretet érdemel. Ugynevezett taszter-lapokat például sokáig nem tudtak beszerezni, sok baj volt vele, míg végre egyszer a szegedi nyomdával csináltattak ilyeneket, s kiderült, hogy amiért ők addig hét forintot fizettek, az itt helyben egy forintért előállítható. Ma már ők látják el a vidéki finommechanikai vállalatokat taszter-lapokkal.

Az elosztás problémái

Az elosztás megjavítása nélkül az alkatrészhiányon azonban megnyugtatóan nem lehet segíteni.

— Az elosztást — mondták többen — olyan vállalatra bízta, amelyik maga is nagyon jól fel tudja használni az alkatrészeket. Tehát nem éreztelen az elosztásban.

— Alkatrész van — mondták mások. — Külföldről is kapunk, itthon is gyártunk. De az elosztás hibái miatt vidékre, ide Szegedre is, nagyon kevés jut.

— A kisiparosok — panaszkodják — tudnak beszerezni alkatrészeket. Könnyebben és többet is, mint mi. Ki tudja, milyen módon? Egyikük például nemrégiben panaszkodott, hogy »csak« 10 darab fontos alkatrészt tudott beszerezni az Erika írógépek javításához. Nekünk pedig, annak ellenére, hogy nem maszek, hanem tanácsi vállalat vagyunk, — egyetlen ilyen alkatrészünk sincs. Ha ilyen alkatrész romlik el egy Erika írógépben, a javítását pillanatnyilag nem is tudjuk vállalni.

— Olyan szervre kell bízni az elosztást — hangzott a javaslat — amelyik nem érdekelt az elosztásban, azaz maga nem használhatja fel az általa szétosztandó alkatrészeket.

A tanácskozáson javaslatként az az életrevalónak látszó ötlet is elhangzott, hogy a vállalat vezetősége lépjen kapcsolatba a budapesti Oragárral, amely finommechanikai eszközöket is gyárt, és kérje segítségüket az alkatrészhiány leküzdéséhez.

Új gépek — magasabb követelmények

Az üzemszolgálati dolgozói elmondták, hogy a vállalatnál egyáltalán nincs szervezett szakmai továbbképzés. Pedig erre nagy szükség lenne. Az

irodagépgyártás rohamléptekkel fejlődik, újabb és újabb típusú gépek kerülnek ki a gyárból. Ezeket a gépeket csak úgy lehet felelősséggel javítani, ha a műszerész tökéletesen ismeri őket. Ehhez azonban szakmai továbbképzésen kellene résztvenni, előadásokat, tanfolyamokat hallgatni, szakértő vezetésével dolgozni a gépeken stb. Erre azonban pillanatnyilag nincs lehetőség. A budapesti vállalat ilyen tekintetben is tudna segíteni, de sajnálatosképpen eddig még mindig elzárkózott ettől.

Kovács elvtárs, részlegvezető, a tanácskozáson megígérte, hogy megvizsgálja a lehetőségeket, hogyan lehetne a nagyobb részt német nyelvű szakirodalmat hozzáférhetővé tenni a dolgozók számára. Ezenfelül bejelentette, hogy kapcsolatba lépnek Szeged testvérvárosának, Drezdának világhírű irodagépgyárával — ahol például a népszerű Erika írógép is készül — és a többi között szakirodalmat, könyveket is kérnek majd tőlük.

Bizonyos, hogy a szakirodalom valamit segít, és hozzájárul majd a dolgozók továbbképzéséhez. Önmagában azonban nyilvánvalóan kevés. Az kellene még ehhez, hogy a pesti vállalat ilyen tekintetben is több segítséget adjon a szegedinek.

Újítási napló

Az Országos Találmányi Hivatal rendszeresen összegyűjti azokat az újításokat, amelyeket több üzemben is használhatnak. Az utóbbi hónapokban több ilyen szegedi javaslatot ismertett az Újítók Lapja.

Gerebengépek nyitó- és záros körmös-kuplungjainak ferodosos kiképzése címmel közli a lap Tombácz Ferenc, a Szegedi Kenderfonógyár dolgozójának újítását. Az üzemben a gerebengépeknél használatos körmös-kuplungokat a körmök lekopása után felhegesztették, esztérgálták, majd részlelővel finom megmunkálás alá vették. A javítás igen gyakori volt, amelyre évente igen sokat költöttek.

Az újítás alapján a kuplungos-körmös kiképzést megszüntették, helyette a síma kuplung felületre ferodos betétet helyeznek, amely a mechanizmus felületének teljes mértékben megfelel, s ezzel a javítási költségeket évente mintegy 10 ezer forinttal csökkenthetik.

Tapasztalatok a lakbérpótlék körül

A lakbérpótlék bevezetése ezerszáz lakást érintett Szegeden. Az ezzel kapcsolatos hivatalos intézkedések lényegében befejeződtek a városban, csupán néhány, másodfok elé terjesztett fellebbezés vár elintézésre.

Havi százezer forint

Most már megállapítható, hogy a pótlék fizetésére kötelezett bérlők általában beállták, hogy méltányos és igazságos fizetnie az ingatlanul nagy lakás után a megállapított összeget. Ezerhatszáz lakásról küldtek be jelentést az Ingatlankezelő Vállalatnak a bérlők. Közülük természetesen sok olyan volt, mely csak tényről közölt, s utána nem állapítottak meg lakbérpótlékot, mert elegendő számú személy használja a nagy lakást, a több szobát. Végeredményben az ezerszáz lakásra kirótt kisebb-nagyobb lakbérpótlékok összege havonta több mint százezer forint. Ennyi pénzzel járulnak hozzá a város tagasabbban élő lakói az új lakások építéséhez — mert tudvalevő, hogy a pótlékot országosan erre a célra fordítják.

Becsületes lakáscserék és fonderlatos lakástrükkök

Egyéb előnye is volt a rendeletnek. Szegeden is elősegítette az igazságosabb lakáscsereket és sokan legalább albérlőhöz jutottak. Már a múlt év utolsó hónapjaiban jónéhány százan cserélték el többszobás lakásu-

kat. A sok gyermekes, vagy nagyobb létszámú családoké. Idén is nyolcvan lakáscserét bonyolított le az Ingatlankezelő. Legutóbb például egy tizenegyes lakáscsere bonyolították le a városban teljesen szabályosan, mint ahogyan azt a lakáshivatal is megállapította.

Akadnak azonban olyanok is, akik különféle trükkökkel már eleve ki akarták játszani a rendeletet. Altlában nem sikerült, mert a legtöbb esetben a helyszíni szemle kiderítette a valóságot: például kevesen laktak, pótlékot kell fizetni. Ezzel azonban nem zárult még le a vita egyes bérlők és az IKV között. Az I. kerülethez például két és fél százan fellebbezték, a szerintük jogtalan lakbérpótlék-kivetés miatt. Ezekből mintegy huszonöt kért találták — az ügy még körültekintőbb vizsgálata után — jogosnak. A többit ismét csak az derült ki, csupán kísérleteztek, hogy kibújjanak a kötelezettség alól.

Bejelentett idegenek

Az egyik szegedi női szabó kisiparos például december második felében gyorsan bejelentette ipari tanulóit a háromszobás lakásba, ahol egy távoli nőrokonával másodmagával lakik. A pénzügyi osztály és az állandó bizottság tagjai a helyszínre mentek. S ott az algyói ipari tanuló azt a felvilágosítást adta, hogy hente-kente ötször hazautazik.

Természetesen nem vették figyelembe az ilyen »albérlőket«. Egy másik idősebb, de nem munkaképtelen, Kossuth Lajos sugáruiti aszszony a Pécsi Szénbányászati Tröszt egyik ipari tanulóját jelentette be, hogy menessüljön a lakbérpótlék alól, melyet másfél szoba után kell fizetnie. A lakónyilvántartókönyv szerint 1960. december 31-én — a rendelet életbelépése előtti napon — gondoskodott sietve egy újabb személyről. Az ipari tanuló pedig még a mai napig sem látta a házfelügyelőt, de mások sem a házban. A Dózsa György utcában is az utolsó pillanat-

ban csatlakozott a három szobát birtokló családhoz még egy személy, pedig az oda bejelentettek közül is ketten rendszeresen vidéken, az egyik családtag saját házában tartózkodnak.

Kivizsgált fellebbezések

Tapasztaltak hasonlókat a III. kerületben is. Itt tizenhárman fellebbezést kezelték, s ennek egyharmadrészeben mérsékelték a lakbérpótlékot. De nem engedték el például a Kossuth Lajos sugáruiti egyik négyszobás lakásánál, ahova — mikor már »minden kötlő szakadt« — a többgyermekes rokoncsalád egyik tagját jelentették be pótlólag. Erre keves, hogy ellenőrzéskor a bérlők minden különösebb vita nélkül belátták, hiába »kísérleteztek«. Inkább válasszák az egyenes, törvényes utat, egy szobát rendes, igazolt albérlőbe kiadtak — s ezt természetesen már figyelembe vették a pénzügyi szervek.

Lehetne még több példát felsorolni. A II. kerületben is akadt néhány fellebbezés, bár itt a legkevesebb. Legtöbb esetben be kellett látni a bérlőknek, hogy legjobban a lakbérpótlék jogosságának beismerése, nem pedig a felesleges aktagyártás. Előfordult ugyan néhányszor, hogy túlszigorúan alkalmazták a rendeletet, de ezek a problémák is tisztázódtak.

Változó lakáshelyzetek

A helyzet természetesen nem változatlan: hónapról hónapra emelkedik, vagy csökken, kötelezővé válik, vagy megszűnik a lakbérpótlék, hiszen lakásokat cserélnék, gyermekek születnek, idősebbek elhaláloznak, mások házasságot kötnek, elköltöznek, albérlőt vesznek fel, több vagy kevesebb lesz a lakást használók száma. Ezeket a körülményeket megfelelő igazolás után mindenkor figyelembe veszi mindhárom kerület pénzügyi osztálya, s természetesen az Ingatlankezelő Vállalat.

K. B.

Csonka néni hetvenedik boldog születésnapja

— és az újszegedi Vöröskereszt jó munkájának titka

Az uzsonnára takarosan megterített hosszú asztalon süteményestálak és körül 20 csészeben gözölő a forró, citromos tea. Huszan ülnek az asztal körül: csupa asszony, legtöbbször idősebb, bár van néhány fiatal is. Az utánpótlás...

A munka jutalma

Az asztalfőn ül Csonka néni — Csonka Istvánné, az újszegedi Vöröskereszt, a város legjobban dolgozó vöröskereszt alapszervezetének titkára. Ő ünnepli itt az újszegedi partházban most a hetvenedik születésnapját, ahogy ő mondja, talán a legboldogabbat valamenynyit között. Őt ünneplik az asztal körül ülők: barátai, munkatársai, a szervezet legjobb aktivái, s az ünnepelt jutalma a »Vöröskereszt kiváló dolgozója« jelvény is, amelyet kedves születésnap meglepetésként maga Búza Imre, a Csongrád megyei Vöröskereszt titkára adott át az imént hosszú életet s további sikereket és jó munkát kívánva Csonka néni...

Három évvel ezelőtt, 1957 márciusában vette át Csonka Istvánné az újszegedi vöröskereszt alapszervezet irányítását. Akkor nem volt ebben a szervezetben munkak, nem volt itt élet, jófor-

mán tagság sem volt, pedig éppen az újszegedi szervezetnek van az összes szegedi alapszervezetek közül a legnagyobb területe.

A legidősebb — és a legjobb

S hogy mit ért el három év alatt Csonka néni a maga aktivahálózatával? Jelenleg 10 elsősegélynyújtó állomás működik Újszegeden: valamennyit a Vöröskereszt aktivái hozták létre. A szervezet tagjai rendszeres hallgatói különféle egészségügyi tanfolyamoknak, sokan közülük megszerezték a betegápolói oklevelet is. Különösen jó a szervezet szociális munkája. Az aktivák rendszeresen végzik a házi betegápolást, gondoskodnak arra szoruló magányos öregek szociális otthonban való elhelyezéséről is. Négy esetben beszéltek rá megrögzött alkoholistákat arra, hogy elvonókúrára menjenek. Ugyancsak jó a szervezet kapcsolata az újszegedi iskolák közül a Mórész Zsigmond Iskolával és József Attila telepi iskolával.

A felsorolást lehetne még tovább is folytatni. S mind ebben a sok örömdetes eredményben, sikerben nem kis része van Csonka Istvánnének, Szeged város legidősebb és legjobb, legtevéke-

nyebb vöröskereszt-titkáranak.

Nincs egyedül

Csonka néni nincs egyedül. Segíti őt a férje, aki 1945 óta megszokás nélkül titkára az újszegedi párt-szervezetnek. Mindketten egyszerre léptek be a Magyar Kommunista Pártba 1944 októberében, s együtt dolgoztak mindig a mozgalomban, ahogy most is dolgoznak. Csonka néni nincs egyedül: 27 aktivája, 27 jobban-rosszban mellette kitartó aktivája, barátja és segítőtársa van. Olyanok, mint özy Renczes Ferencné »Erdemes veradó«, aki a szervezet veradófelelőse, s maga 39 alkalommal adott már vért. Olyanok, mint dr. Száva Lajos orvos, akinek elsősorban köszönhető, hogy ideális együttműködés van a körzeti orvos és a szervezet között.

Most mind itt ülnek a megterített asztal körül, beszélgetnek, tervezgetnek, vitatkoznak. S az asztalfőn ülő »ünneplő«, Csonka néni valahogy úgy néz rájuk, mint anyja a gyermekeire: büszkén és nagy-nagy szeretettel. És ez a szeretet fonja össze elválaszthatatlanul a kiválóan dolgozó újszegedi vöröskereszt alapszervezet sikereivel Csonka Istvánné hetvenedik és legboldogabb születésnapját.

P. L.

Tovább fejlesztik a szegedi vendéglátó üzleteket

Újrafestik a kerthelyiségek bútorait * Újabb kisvendéglők

A Szálloda és Vendéglátó Vállalat az elmúlt napokban hozzákezdett az egyes vendéglátó üzemekhez tartozó kerthelyiségek bútorainak rendbehozásához. Kétezer darab széket és 500 kerti asztalt festet újra a vállalat, s

a kerthelyiségek berendezését, világítását is tovább korszerűsítik

12 kandelláber felszerelésével. A napokban fejezik be egyébként a vállalat fagyaltüzemének tatarozását is 40 ezer forintos költségen, ami szintén jellegzetesen tavaszi előkészület.

Miután kisvendéglővé alakították a Földműves utca 7. szám alatti üzemegységet, a lakosság többször is szóval tette, hogy a helyzet gyakorlatban, valóságban ugyanaz, mint az átalakítás előtt volt, s hogy a vállalat csak »pa-

piro» végezte el a kisvendéglővé alakítást.

Valóban, a bolt vendégei a szabadon hagyott sötét és elcsúszott odaálltak, hiába voltak az étteremben elhelyezett asztalok, s hiába volt a felírás is, hogy csak »ülve fogyasztókat« szolgálnak ki.

Az elmúlt hetekben aztán kisebb költséggel a bolt festésével és tavaszi tatarozásával egyidőben gondoskodott a vállalat ennek a felemás állapotnak a megszüntetéséről is. A sötét egy erre a célra kialakított különálló helyiségben helyezték el, s ez a kis átalakítás egy csapásra megoldotta a »kisvendéglővé alakítást« a gyakorlatban is.

Sok a panasz az Április 4. uti Béke Étteremmel kapcsolatban, ahol a sötét szintén szabadon van elhelyezve, bár állva fogyasztás

»papíron« itt sincsen, a gyakorlatban azonban az étterem személyzete kényszerül a sötét előtt álldogálók kiszolgálására is. Úgy gondoljuk, hasonló módon, a sötétnek zárt térben való elhelyezésével itt is lehetne segíteni ezen a problémán. S ez a segítség már csak azért is sürgető, mert a sötétségtől előtti torlódás nagyon zavarja az étterem személyzetének munkáját, s állandóan akadozik emiatt az asztaloknál ülő vendégek kiszolgálása.

A városi tanács kereskedelmi osztályának szorgalmazására

további italboltokat alakít át kisvendéglővé a Szálloda és Vendéglátó Vállalat.

Igy áprilisban a Petőfi Sándor sugáruiti 3-as számú italboltot alakítják át kisvendéglővé.